

ІЗВО «МЕЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПІЛІПІА ОРЛИКА»

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ПРОЦЕДУРНА (ОЗНАЙОМЧА) ПРАКТИКА

Освітня програма Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 013 Початкова освіта

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогічної освіти, протокол № 1 від «28» серпня 2019 р.

Укладач: Нор К.Ф., кандидат педагогічних наук, доцент ПЗВО «МКУ імені Пилипа Орлика»

Рецензенти:

Довгань Т.М., директор Приватного закладу загальної середньої освіти «Гіпаніс-ЕОС», м. Миколаїв

Кокол О.М., директор закладу загальної середньої освіти №3 м. Южноукраїнськ Миколаївської області

Барковецька Ю.В., здобувачка освітньої програми «Початкова освіта» ПЗВО «МКУ імені Пилипа Орлика»

Кабаненко І.С., Голова студентського самоврядування ПЗВО «МКУ імені Пилипа Орлика»

ВСТУП

Пропедевтична (ознайомча) практика проходиться здобувачами вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта на першому курсі у другому семестрі. Програма пропедевтичної (ознайомчої) практики складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта.

Пропедевтична практика проводиться в різних типах шкіл, які відповідають вимогам програми практики, мають необхідну навчально-матеріальну та методичну базу і кваліфіковані педагогічні кадри.

Здобувачі вищої освіти проходять пропедевтичну практику у базових школах міста Миколаєва та області.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета пропедевтичної практики: закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення дисциплін професійної підготовки, формування професійних компетенцій майбутніх учителів початкової школи, розвитку внутрішньої установки на педагогічну професію (розвиток педагогічної позиції).

Завдання пропедевтичної практики:

- ознайомитися з освітнім процесом початкової школи;
- поглибити і закріпити теоретичні знання з дисциплін професійної підготовки;
- здійснювати спостереження за педагогічним процесом;
- розвивати уміння аналізу уроків, навчальних занять, виховних заходів;
- розвивати стійкий інтерес до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті;
- формувати професійно-значущі якості особистості вчителя початкової школи;
- сприяти виробленню оптимістичної професійної позиції та прагненню до професійного самовдосконалення й розвитку професійної компетентності.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

На початку практики здобувачі вищої освіти отримують інструктаж з охорони праці, наказ керівника закладу вищої освіти про проведення практики, тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти на практиці, обов'язки здобувачів вищої освіти, завдання керівників практики від кафедри та бази практики під час її проходження.

Основні обов'язки здобувачів вищої освіти при проходженні практики:

- одержати від керівника практики консультацію з проходження практики і оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути до місця проходження практики;
- суворо дотримуватись вимог правил охорони праці та техніки безпеки.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

1. Ознайомлення з документацією вчителя (календарне планування, класні журнали, поурочні плани-конспекти, особові справи учнів.
2. Ознайомлення з матеріальним обладнанням класної кімнати.
3. Спостереження за організацією освітнього процесу у початковій школі.
4. Складання аналізу відвіданих уроків.
5. Визначення рівня сформованості вміння організувати своє робоче місце в 2-4 класах початкової школи.
6. Ознайомлення з наявним дидактичним матеріалом для розвитку творчих можливостей учнів.
7. Ознайомлення здобувачів вищої освіти із заповненням журналу, щоденника.
8. Визначення місця та доцільності використання ігор та ігрових ситуацій у початковій школі.
9. Ознайомлення з навчально-методичним забезпеченням початкової школи. Робота з шкільною документацією.
10. Ознайомлення з формами і методами спільної роботи школи та сім'ї.
11. Ознайомлення з позакласною роботою початкової школи, з планами позакласної виховної роботи.
12. Підготовка творчого індивідуального завдання.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

- 1.Белікова В.В. Програма та методичні вказівки до педагогічної практики / за заг. ред. О.Е.Коваленко. Харків: УПА, 2015. 43 с.
- 2.Виноградова Т.В. Книга класного керівника. Харків: Вид. група «Основа», 2016. 128 с.
- 3.Виховна система школи / упоряд. В.В.Григораш. Харків: Вид. група «Основа», 2015. 128 с.
- 4.Гребенькова А.О. Довідник класного керівника: 1-4 класи. Харків: «Ранок», 2016. 192 с.
- 5.Державний стандарт початкової освіти: Постанова кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.

6. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

7. Мороз І.В., Ярошенко О.Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник. К., 2015. 90 с.

8. Педагогічна практика в початковій школі: навчально-методичний посібник / за ред. О.Б.Будник. Івано-Франківськ: ПП Бойчук А.Б., 2016. 320 с.

9. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник / уклад. А.В.Іванченко, О.А.Дубасенюк, А.А.Сбруєва, О.Є.Антонова. Житомир: Житомир. держ. ун-т, 2015. 126 с.

10. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.

11. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

12. Сергійчук О.М., Скутіна В.І., Онищенко Н.П. Організація педагогічної практики у педагогічному університеті: навчально-методичний посібник для студентів, магістрантів педагогічних університетів. Переяслав-Хмельницький, 2015. 47 с.

17. Соловей М.І. Організація педагогічної практики в кредитно-модульній системі навчання. К., 2016. 106 с.

Допоміжна

1. Бех Т.Д. Проблема методів виховання у сучасній школі. Педагогіка і психологія. 1996. № 4. С. 136-140.

2. Вовченко І.І., Кутек Т.Б. Педагогічна практика в школі. Житомир: ЖДУ, 2007. 48 с.

3. Григорчук Т.В., Іова В.Ю., Красномоонець Л.В. Веселкове дитинство (Технології виховної роботи з молодшими школярами): навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2001. 116 с.

4. Дрозденко К.С. Психолого-педагогічна характеристика особистості учня. Позакласний час. 2001. № 19-20. С. 3-14.

5. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації. К.: Знання-Прес, 2003. 429 с.

6. Мазоха Д.С., Опанасенко Н.І. Педагогіка: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.

7. Максимюк С.П. Педагогіка: навчальний посібник. К.: Кондор, 2005. 667 с.

8. Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Загальна педагогіка: навчальний посібник. К.: МАУП, 2002. 176 с.

9. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посіб. К., 2007. 656 с.

10. Науково-дослідна робота в закладах освіти: методичний посібник / уклад. Ю.О.Турапов, В.І.Урський. Тернопіль: АСТОН, 2001. 140 с.

11. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації. К.: Знання-Прес, 2006. 423 с.

12. Підгурська В.Ю. Педагогічна практика як важлива передумова становлення майбутнього вчителя-класовода. Вісник Житомирського державного у-ту. Педагогічні науки. Житомир, 2013. Вип. 68. С. 3-8.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Метою контролю за проведенням практики є виявлення й усунення порушень, недоліків і надання допомоги здобувачам вищої освіти з виконання програми практики.

Контроль зі сторони університету здійснюється завідуючим кафедрою психології та педагогічної освіти та безпосередньо керівником практики.

Поточний контроль здійснюється керівником від бази практики. При цьому контролюються: відвідування здобувачами вищої освіти практики, виконання завдань індивідуального плану, складання звіту, своєчасність початку і закінчення практики.

6. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Загальні вимоги до здобувачів вищої освіти під час проходження пропедевтичної практики:

- виконувати передбачені програмою практики завдання теоретичного та практичного характеру;
- вести облік виконаної роботи у щоденнику педагогічної практики;
- спостерігати за освітнім процесом початкової школи;
- підготувати звіт про виконану роботу.

Пропедевтичну практику здобувачі вищої освіти проходять у 2-4 класах, де знайомляться з системою освітньої, позакласної роботи початкової школи загалом, з порядком ведення шкільної документації (календарним плануванням уроків у початкових класах; матеріальним обладнанням класної кімнати, класного журналу, особових справ, планів позакласної виховної роботи, групи продовженого дня, щоденників та ін.); спостерігають за освітнім процесом.

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Послідовність звітування здобувачем вищої освіти така.

Наступного дня після завершення пропедевтичної практики здобувачі вищої освіти здають керівнику практики всі звітні документи для їх попередньої оцінки. Упродовж 10 днів після завершення практики на кафедрі відбувається підсумковий залік, на якому

здобувачі вищої освіти перед комісією захищають матеріали практики. Комісія призначається рішенням кафедри і складається з завідуючого кафедрою, провідного спеціаліста даного напрямку та керівника практики від кафедри. На заліку присутні всі здобувачі вищої освіти-практиканти.

Для підведення підсумків практики та кінцевої оцінки роботи здобувачів вищої освіти-практикантів керівник практики інформує комісію про фактичні терміни початку та завершення роботи, склад групи здобувачів вищої освіти, які пройшли практику, їх дисципліну, а також з інших питань організації та проведення практики. До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників від бази практики і від кафедри та результати захисту підсумкової роботи практики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ **Орієнтовна оцінка видів діяльності**

№	Види діяльності	Бали
1	Якість оформлення щоденника педагогічних спостережень	40
2	Звіт про проходження практики	20
3	Творче індивідуальне завдання	40
	Всього	100

Загальна оцінка з пропедевтичної практики є сумарною оцінкою за видами її діяльності. Якщо один з видів діяльності оцінено в 0 балів, то й загальна оцінка з практики виставляється – 0 балів.

Підсумкова оцінка практики може бути визначена за допомогою наступної шкали:

“Відмінно” (90-100 балів): наявні всі необхідні документи з практики з усіма реквізитами; звіт написано самостійно з дотриманням формальних вимог; завдання практики виконані і висвітлені повністю; здобувачем вищої освіти продемонстрований високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, творчий підхід; звіт захищено успішно та отримано відповіді на запитання зі звіту.

“Добре” (82-89, 75-81 балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні; звіт написано самостійно, але деякі формальні вимоги порушені; завдання практики виконані і висвітлені не всебічно; здобувачем вищої освіти продемонстрований високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, проте вони суперечливі чи взаємовиключні; звіт захищено успішно, із зауваженнями.

“Задовільно” (67-74, 60-66 балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт засновано на плагіаті без використання посилань та/або деякі формальні вимоги порушені чи недотримані взагалі; завдання практики виконані і висвітлені не в повному обсязі; здобувач вищої освіти продемонстрував схильність до механічної копіювання чужих ідей, висновків, вони суперечливі чи взаємовиключні; звіт ледве захищено через малоадекватні відповіді на запитання для захисту.

“Незадовільно” (35-59, 1-34 балів): відсутні один чи більше документів з практики, деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт повністю засновано на плагіаті без використання посилань та/або багато формальних вимог порушено чи недотримано взагалі; завдання практики пророблені і висвітлені не належним чином; здобувач вищої освіти продемонстрував схильність до механічної копіювання чужих ідей, висновків, вони суперечливі, взаємовиключні і можуть бути майже не пов’язаними з матеріалами практики; звіт не захищено через неадекватні відповіді на запитання для захисту і слабку орієнтацію в матеріалах звіту.

Зразок оформлення першої сторінки звіту про виконання практики

**ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА»**

ЗВІТ

про виконання програми _____ практики
(вид практики)

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Групи _____

Спеціальність _____

Освітній рівень _____

База практики _____
(повна назва)

Керівник практики
від бази практики
_____
(посада, прізвище, ініціали)

Керівник практики від
закладу вищої освіти
_____
(посада, прізвище, ініціали)

Звіт захищений
« ____ » _____ 201 ____ р.
_____
(підпис)

Миколаїв - 2019

Керівники практики:
від ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика» _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
від підприємства, організації, установи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув (ла) на підприємство, організацію, установу
Печатка
підприємства, організації, установи „___” _____ 20__ року
_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув (ла) з підприємства, організації, установи
Печатка
Підприємства, організації, установи “___” _____ 20__ року
_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

_____ (назва підприємства, організації, установи)
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Керівник практики від підприємства,
організації, установи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
Печатка «___» _____ 20__ року

Висновок керівника практики від ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика» про проходження практики

_____
_____
_____
_____
_____
_____

Дата складання заліку „___” _____ 20__ року
Оцінка:

за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика»
_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Примітка: Індивідуальне завдання – перший аркуш у звіті студента (двосторонній при роздрукуванні)

Звіт керівника практики

ЗВІТ

щодо керівництва _____ практикою здобувачів вищої освіти ____ курсу кафедри _____ факультету _____

Відповідно до наказу ректора МКУ ім. Пилипа Орлика мною з _____ до _____ 20__ року здійснювалося керівництво виробничою практикою здобувачів вищої освіти у таких закладах (установах) _____

Всього під моїм керівництвом практику проходило _____ здобувачів вищої освіти. Мною проведено _____ індивідуальних консультацій та _____ групових. Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти _____

Підсумкова оцінка здобувачів вищої освіти за виробничу практику: _____

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на _____

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення виробничої практики _____

Підпис _____

Дата _____